

VI. ÉVF. 1905 5. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S
SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK
ELŐSEGÍTÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÖL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Üllői-ut 75

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó végén

STEPHANEUM NYOMDA R. T.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

TARTALMA: Az aranymisés főpásztor. — Az oltáriszentségi mozgalom az 1904. év folyamán. — Viszik a beteghez... — Körmenet a jeruzsálemi szentsír templomában. — Az Oltáriszentség vértanuja. — Az Oltáriszentség apostolai. — Az augsburgi «piros ostya». — A szándék. — Az isteni Gondviselés utai. — Primicia. — Vegyesek. — Erzsébet örökimádási-templom. — Oltáregyesületi ügyek. — Az Oltáregyesület elhunyt tagjai. — Hirdetések.

AZ ARANYMISÉS FŐPÁSZTOR.

QIDŐN egész Magyarország meghajtja az elismerés zászlaját *Vaszary Kolos* bíboros hercegprimás előtt azon alkalomból, hogy áldozópapságának ötven éves jubileumát üli, a szentségi társulatok s az eucharisztikus lelkek nem vonulhatnak félre, hanem elsősorban kérnek részt az örömből, hisz azért van jubileum, mert a szent áldozat, a vér nélküli bárány dicsőül meg Magyarország főpapjának ünnepén, a mint hogy e szentséges titok magyarázata a főpap minden dicsőségének. Mert mi ápolja a papi lelkületet, ha nem a mindennapi áldozat, melyből az apostoli szellemet meríti, hogy nehézségek és kísértések közepette fõntartsa az isteni szeretet műveit az egyházban? S mi ad erõt a főpapnak, ha magasztos hivatása gyakorlása közben ellentétes érdekek közé kerül, hogy fõntartsa lelke egyensúlyát s szentegyháza dicsőségét és erejét, ha nem a kenyér színében rejtőző Ur Jézus, ki mint a főpapok Főpapja, itt van közöttünk idők végeig, biztosítva az anyaszentegyházat s vezéreit, hogy élet van itt, melyért dolgozni, tünni, áldozni, szenvedni kötelesség és dicsőség.

S ezt jól tudta, s finom lelkével teljesen átérezte Magyarország bíboros főpásztora. Magas hivatásának nehéz körülményei között nemcsak önszivének nemes tartalmából meritett, hanem Jézusa, a főpap dicsősége és koronája adott neki erõt, midõn napról-napra

betért az ő apostoli lelkébe. Jézus, a megalázkodó, kicsinynek és nagyoknak egyaránt engedelmeskedő szentségi Jézus volt primásunk

mestere, hogy a hatalom és dicsőség fényében oly szelid és alázatos maradt véges végig. Jézus, ez a szent színekben annyiszor meg-

hántott, félreismert és megtagadott Üdvözítő, volt a megtámadott, félreismert főpásztornak vigasztalója. Ő, a szeretet mestere, volt az evangéliumi szeretet aranyszáju hirdetőjének sugalmazója.

A ritka jubileum napján fokozott szeretetben olvadt össze az ősz jubiláns szeretetben ifju szive ötven éven át volt mesterének, sugalmazójának, táplálójának Szívével, de egyesült e szent Szívvel a papság s a hívő, főleg az eucharisztikus lelkek serege is azon reményteljes kérdésben, hogy a szentségi Üdvözítőnek még sokáig legyen köztünk méltó főpapja és előtte szószólónk a mi áldott lelkű hercegprimásunk.

Az oltáriszentségi mozgalom az 1904. év folyamán.

OLVASÓINK, kik mindig oly éiénk érdeklődést tanusítanak az eucharisztikus dolgok iránt, örülni fognak, ha annak mindig növekvő haladását tapasztalják s látják azon csodálatos eredményeket, melyek azokat nyomon követik. Nem akarjuk itt adni a papság buzgalmának és a hívők jámborságának részletes leírását; ez egy rövid cikk szűk keretébe nem foglalható. Megelégszünk azzal, hogy fölemlítjük az idevágó legfontosabb s legjellemzőbb tényeket.

Ha valaki figyelemmel kíséri a katolikus tábor működésének állandó haladását, úgy könnyen meggyőződhetik, hogy mindenekelőtt az eucharisztikus kultusz tesz évenként jelentős haladást s jelenleg valóban csodálatos virágzásban látjuk azt. Különösen szemeink előtt lebeg ekkor az a férfi és nőiszövetség, mely magát egészen a legméltóságosabb Oltáriszentségnek szenteli és éjjelét-nappalát imában és szeretetben a tabernákulum lábánál tölti. Minden felé keletkeznek ily testvérületek, mint az imádás és engesztelés nagyszerű művei.

Tényleg öröme és vigasztalására szolgál ez az igazán keresztény lelkeknek, különösen mert az ember a vallásos szellemben jelenleg olyan nagyotkötést tapasztal. Az elmúlt 1904. évet az események egész sora jellemzi, melyeknek célja a legméltóságosabb Oltáriszentség tisztelete s a melyek megmutatják a világnak, miben rejlik a keresztény «kultusz és isteni eledel» főtárgya, melyet Isten arra rendelt, hogy lelkünk új életre ébredjen. Ezen szavakkal fejezte ki magát X. Pius pápa Ő szentsége, dicsőséges papságának kezdetén s ezen törekvést helyeselte lelkesült hévvel, midőn a utolsó angoulême-i nemzetközi eucharisztikus kongresszust jóváhagyta. De nem kevésbé helyesli a szent Atya a többi nagy ájtatosságokat is,

mint a mélyek Krisztus legszentebb Szívére és szenvedésére, melyek oltáraink szentségével oly szoros viszonyban vannak, vonatkoznak. De vele együtt mi is a legméltóságosabb Oltáriszentség tiszteletére irányuló ájtatóságnak tulajdonítjuk az első helyet és állítjuk, hogy ez által fog megvalósulni a Krisztusban való megújulás.

Az eucharisztikus művek közt nyilván a kongresszus egyike a legfontosabbaknak és leginkább alkalmas arra, hogy zálogát s bizonyos előizét adja Jézus szép országának. Ugy vallási mint szociális szempontból tekintve e kongresszusok a jelenkor jelentőséggel legteljesebb eredményeihez számíthatók. Ezek az Egyházban természetfölötti életfolyamatot idéztek elé s általuk tagadhatatlan eredményeket értünk el.

Czéljük, a mi Urunk Jézus Krisztus királyságának nyilvános proklamációja a legméltóságosabb Oltáriszentségben, a minek ellenállhatatlan, elragadó fénynyel' és pompával kell történnie.

És tényleg könnyű belátni, hogy e gyülekezetek, melyek megtartását a pápák mindig oly nagyon sürgették, melyeken a legjobb papok, jó irók, kiváló és befolyásos hívők, szónokok és a tett emberei összegyűlnek és törekvéseiket egyesítik, kiválóan alkalmas eszköz, hogy a lelki élet és társadalom számára bő, áldásos gyümölcsöket hoznak. Mivel továbbá a gonoszság szelleme új és új eszközöket talál ki a lelkek eltévelyítésére és megrontására, igen helyes, hogy az eucharisztikus gyűlések minden erővel dolgoznak a pokol erőfeszítései ellen, ha mindnyájan az egyetlen, nagy segéd-szerre utalnak, mely a világot megmenteni fogja. Belgium, Franciaország, Amerika és Magyarország voltak a múlt évben fölváltva tanúi a szeretet e megnyilatkozásának a legméltóságosabb Oltáriszentség iránt. Miután a magyarországi mozgalmakról annak idején beszámoltunk, most csak a külföldről szólunk.

Belgium Istentől az Urnap bölcsőjéül választva és «az Oltáriszentség klasszikus talaja» névvel megtisztelve, hitét és szeretetét ismételten ki akarta nyilvánítani egy kongresszuson, mely Kasselban augusztus 18—21. közt folyt le. Szép siker koronázta s nem állt mögötte múlt években Namurban és Arlonban tartott kongresszusoknak. Beigazolta azt a dicséretet, melylyel XIII. Leó Belgiumot megtisztelte, midőn azt mondta: «Hogy minden nemzetek között azon szeretet és tiszteletnél fogva, melylyel a legméltóságosabb Oltáriszentség iránt viseltetik, ragyogó fényben tündöklék». A társadalom minden osztálya részt akart venni a fényes proccesszióban, mely valóságos diadalmenet volt az elrejtett istenség tiszteletére. Belgium és Hollandia legkitünőbb szónokai beszéltek ékes, szónoki nyelven az eucharisztikus intézmények társadalmi jelentőségéről. Különösen fölhívták a figyelmet a legméltóságosabb Oltáriszentség naponkénti látogatására, mely gyakorlatnak születéshelye Brüsszel volt 1901-ben. A szent Atya megáldotta, Belgium

összes püspökei approbálták ez ájtatosságot s ma csupán Belgiumban és Hollandiában nem kevesebb, mint 4500 tag gyakorolja azt.

Franciaországban, Angoulême-ban a múlt év június havában nyílt meg a tizenötödik nemzetközi eucharisztikus kongresszus. A város püspöke ezeket mondta záróbeszédében: «Franciaország e részén, egykor a kálvinistáktól, az eucharisztia dühös ellenségeitől földulva, volt egy kongresszus, hogy oltáraink Istenének fényes triumfusa által protestáljon a kálvinista szellem utolsó maradványai ellen, melynek még manapság is tekintélyes számmal hódolnak. A hívő sereg áhítata és lelkesedése, melylyel e gyűléseken részt vett, biztosítékot szolgáltat nekünk, hogy Franciaországban a hit fénye a katolikus sziveknek még nagy számában világít».

Mult októberben a nagy világváros, New-York is kifejezést akart adni a legméltóságosabb Oltáriszentség iránt való szeretetének.

Abban a pillanatban, melyben a nagy amerikai köztársaság anyagi segélyforrásait és mérhetetlen gazdagságát az egész világ szeméi elé állította, elhatározták, hogy az országnak oly viruló Egyháza leghiresebb és legtekintélyesebb képviselői által életképességének és hitének látható bizonyosságát adja. X. Pius, nem elégedve meg azzal, hogy egyszerű jóváhagyását küldje ezen gyűlésnek, pápai brevével tisztelte meg, a mi tanusítja, mily nagyon szívéen hordja, hogy «az isteni szeretet szentségének tartozó imádást és tiszteletet terjeszsze és gyarapítsa».

Nem szándékozunk a fényes jelenetekről, melyek a kongresszus alkalmával lefolytak, megemlékezni; részt vett azon 1000 pap és szerzetes, 25 érsek és püspök, Ő excellenciája mgr. Falconio, apostoli delegátus. Csak azon hatásra akarunk rámutatni, melyet e kongresszus az eucharisztikus munkálatok fejlődésére gyakorolt Amerikában. Megjelölték az utat, melyet törni, s az eszközöket, melyeket megadni kell, hogy a lelkekben föllobogjon az élő hit és szeretet tüze.

E három utolsó kongresszuson több ízben kifejezésre jutott azon óhaj, hogy több más kisebbet szervezzenek. Ezen óhaj a múlt évben több egyházmegyében teljesült. Sok más egyházmegyében a lelkészek a megyei összejöveteleken és papi szentgyakorlatokon törekedtek megállapítani a legjobb eszközöket, hogy a nép körében az Oltáriszentség izzó szeretetét meggyujtsák. Azonkívül voltak zarándoklatok és havi körmenetek is az Oltáriszentséggel, melyek a hívők áhítatát és hitét újból fölfrissítették s ugyanakkor ragyogó triumfusok voltak a mi Urunk számára.

Tudomásul adhatjuk itt, hogy a legközelebbi nemzetközi eucharisztikus kongresszus Rómában lesz. Kétségkívül méltó protestáció fog ez lenni azon gyalázkodások ellen, melyeket a fanatikus szabadgondolkozók szórtak az örök városban Isten és az Ő Egyháza ellen.

Catana város (Itáliában) szintén készül már az első kongresszusra.

Még ez év folyamán fog megtartatni. Amerikában az említett new-yorki után Notre-Dame-ban (Indiana) lesz kongresszus, hol már most folynak az előkészületek az 1906. évre.

A kongresszusok után, melyeknek különös céljuk, Jézus Krisztus külső társadalmi királyságát a legméltóságosabb Szentségben proklamálni, következnek a kisebb művek, melyek arra céloznak, hogy a papság és a hívők lelkeiben eleven hitet s lángoló szeretetet gyujtsanak az ostya színében rejlő Jézus iránt.

A kongresszusokon mindig különös figyelemre méltatták a papi örökimádást, midőn a program szerint a papi egyesületekre került a sor. A közös óhaj oda nyilatkozott, «hogy az egész világ papjai imádságban és imádásban a szent Oltárok tövében egyesüljenek a maguk és nyájuk javára a papi imaegylet testvérületében.» E fölszólítás következtében naponkint sokan csatlakoznak. A társulat jelenleg valamivel kevesebb, mint 60.000 tagot számlál. Eme haladás végtelen örömeinkre szolgál; mert a papság napról-napra jobban megérti, hogy minél jobban közeledik a minden élet és minden erő forrásához, annál nagyobb lesz befolyása s annál gazdagabb lesz életben és üdvöt hozó gyümölcsökben. A heti áldozás egyesületét is különös figyelmébe ajánljuk a buzgó lelkipásztoroknak. Ez intézmény csodálatos elterjedése azon rövid idő alatt, mióta megalakult, bizonyosságot tesz azon haszonról, melyet a lelkeknek hajt. 1903. január havában 19.700 tagot számlált, az 1904. év ugyanazon havában e szám 31.200-ra emelkedett, ugyanazon év június havában elérte a 35.000-et és ettől fogva is folytonosan csatlakoznak az egyesülethez s növelik a tagok számát.

Említést kell tennünk még a legméltóságosabb Oltáriszentség éjjeli imádásáról is. Ezen intézmény azon áldozatnál fogva, melyet tagjaitól követel, különös figyelmet érdemel részünkről s a keresztény lelkek, kik ebbe beiratkoznak, Megváltónk szívére igen nagy befolyást gyakorolnak.

Ez egyesület legfontosabb középpontjai Franciaország, Belgium és Itália. Behozták London-, Santiago-, Buenos-Ayres-, Quito-, New-York- és Montrealban is. 1890 óta a tagok száma 6000-ről több mint 25.000-re emelkedett: Mennyi imádásórát tesz ez ki!

Szólnunk kellene még az éjjel-nappal tartó örökimádásról, mely majdnem minden egyházmegyében meg van honosítva, a legméltóságosabb Oltáriszentség tiszteletére alakult társulatokról, az engesztelő áldozásról, a tabernakulum- és szegény templomok fölsegélyezéséről és más intézmények hosszú soráról, melyek mindegyike a neki megfelelő eszközökkel mindazon fáradoznak, hogy az Eucharisztia tisztelete mindenütt elterjedjen.

E rövid szemlét nem akarjuk lezárni a nélkül, hogy egyet-mást el ne mondjunk az eucharisztikus csodákról, melyek a legutolsó lourdes-i nemzeti zarándoklat alkalmával történtek.

Lourdes ma a boldogságos Szűz legnagyobb kegyhelye; de ne feledjük e mellett, hogy ez egyuttal az a hely is, hol az Oltáriszentség diadalát üli.

Mit akar a szeplőtelen fogantatás az által, hogy e megszámlálhatatlan sokaságot lábai előtt kívánja látni? Az események, melyeknek minden évben szerencsés tanui vagyunk, eléggé feltűntetik szándékát. A szeplőtelen Szűz megdicsőülése nem czéloz mást, mint Fiának tiszteletét, ki az Oltáriszentségben lakozik és él. Közel ötven éve, hogy Mária Massabielle barlangban megjelent s ez időtől fogva látjuk, mint tiszteli meg isteni Fia azzal, hogy számos, nagyszerű csodát művel.

Ha a szeplőtelen fogantatás dogmájának kihirdetése az Eucharisziára nézve alkalmas idő volt, hogy számos csodát műveljen a Lourdesba siető embertömegek előtt, ugy remélhetjük, hogy ama hódolat, melylyel a Szeplőtelen ismételten megtisztelni fogják, visszahatást fog gyakorolni isteni Fiára és napjainkban a legméltóságosabb Oltáriszentség általános megdicsőülésének mintegy előjátékát fogja képezni. A mult esztendőben, Mária évében, mely az 1854. év dicsőséges emlékezetének volt szentelve, az összes katolikus szivek vágyakozása Lourdesba irányult. 25.000 zarándok szorongott augusztus 24-én a massabielle-i sziklák körül. Az Oltáriszentséggel való körmenet alkalmával oly pompa, lelkesedés és hit nyilvánult meg, hogy az a nap méltán foglal helyet Lourdes legszebb napjai közt. Lelkészek és püspökök kísérték a legméltóságosabb Szentséget; közel 1300 beteg volt jelen, telve hittel és bizalommal. A körmenet folyama alatt számos csoda történt. Ily csodálatos események alkalmával a hívők örömrivalgásban törtek ki, melyet a papok közbelépése sem tudott lecsillapítani.

Ily módon vezeti tehát a szeplőtelen Szűz az embereket isteni Fiához, hogy ő csodáknak és kegyelmeknek közvetlen kiszolgáltatója legyen és innen van, hogy napjainkban Lourdes a nagy légyottja a legméltóságosabb Oltáriszentség tisztelőinek. Ily nagyszerű tények és ily fényes haladás láttára joggal vonhatjuk azt a következtetést, hogy a legméltóságosabb Oltáriszentség tisztelete a fejlődés teljes virágában van; hogy már meghozta s még teremni fogja a legdúsabb gyümölcsöket a lelkek és a társadalom javára.

Ne kiméljük tehát a fáradságot, hogy mindegyikünk a rendelkezésére álló eszközök mértéke szerint terjeszse a legméltóságosabb Oltáriszentségben való eleven hitet s annak lángoló szeretetét. Kezdjük meg egészen az Eucharisziának élni; ő vezesse és kormányozza munkánkat, tanulmányainkat és apostolkodásunkat; ő uralkodjék minden tettünk és egész életünk fölött! S ha bennünk így egészen föllángol a tűz, mely e szentségben rejlik, akkor csak egy óhajunk fog lenni, hogy a szentségi Isten birodalmát a lelkekben terjeszszük s annak eljövetelét siettessük: *Adveniat regnum tuum Eucharisticum!*

VISZIK A BETEGHEZ...

Viszik a beteghez,
Várja egy hive;
Eltakarja titkát
A kenyér szine...

«Nem a kenyér szine,
A mi takarja»;
A szellem-ihletés
Im ezt sugallja.

Haldoklók balzsamát
Veszi a beteg:
Az elhaló fölél,
És hálát rebeg.

«Két ösvény választ el,
Élet és halál,
Az igaz szív mégis
Hozzája talál.

És a mint a légen
Általsurrana:
Élőknek is sűg a
Halál angyala.

Egyik ösvény hímes,
Ábrándok rajta;
Másik éjek éje,
Sírok alatta.

S az igaz szív nem fél,
Jézushoz talál:
S nem választ el többé
Élet és halál».

Körmenet a jeruzsálemi szentsir templomában.

ASZENTSIR temploma a maga nagy méreteivel magában foglalja egyúttal a Kálvária-hegyet és a szentsirt is. A körmenet, melyet itt naponkint délután négy óra körül tartanak, a megjelenési kápolnában kezdődik. Ez a főtemplomtól északra fekszik s azon a helyen van építve, a hol az Ur föltámadása után édes anyjának megjelent. A katolikusok tulajdona. Az oltáron a legméltóságosabb Oltáriszentség őriztetik. Ettől jobbra van egy fülke, melyben az ostorozási oszlop egy darabja tiszteltetik.

Miután a pap az oltárt incenzálta, megkezdzi az antiphonát:

«Oh szent vendégség, melyben Krisztust élvezzük, szenvedésének emléket üljük, a lélek kegyelemmel telik és jövő dicsőségünk zálogát kapjuk.

V. Kenyeret adtál nekik mennyből.

R. Minden gyönyörűséggel teljeset.

Ur Isten! ki nekünk a csodálatos Oltáriszentségben kínszenvedésednek emlékezetét hagytad: adjad kérünk, a te testednek és vérednek titkát ugy tisz-

telünk, hogy megváltásodnak gyümölcsét magunkban érezzük, a ki élz és uralkodol mindörökön örökké. Amen».

Erre az oltártól a körmenet az ostorozási kápolnához halad s az első himnuszban megemlékezik az Ur megostorozásának titkáról. Erre a megjelenés kápolnájából a főtemplomba indul s azután a karzatba fordul, melyben számos kápolna van s azok mindegyikében megfelelő ájtatosságot végeznek. A megjelenés kápolnája után találjuk Krisztus börtönét — a hogy ott nevezik — mert itt tartották az Urat fogva, míg a Golgothán a keresztet elkészítették; ez után következnek a ruhafelosztás kápolnája, a földalatti szent Ilona-kápolna, melyből még mélyebbre a kereszt föltalálásának helyére lehet leszállani, — és a kigunyolás kápolnája; ez utóbbiban tisztelnek egy követ, melyen az Ur ült, midőn tövisekkel megkoronázták és a katonák kigunyolták.

Innen a körmenet a Kálvária felé halad, mely a déli kapu mellett fekszik. Körülbelül öt méter magasságra emelkedik a templom színe fölött. Két tizeennyolczfoku lépcső vezet föl rá. Csucsán két kápolna van, melyek egy boltíves folyosóval vannak egymástól elválasztva. A jobboldali kápolna «keresztreszögezés kápolnájának» neveztetik. Az oltár előtt a padozaton egy mozaik-négyszög jelöli azt a helyet, hol a Megváltót keresztre szögezték. Valamivel odább nyugatra az a hely, a hol Őt ruhájától megfosztották s epével és eczettel itatták, egy, a márvánnyal burkolt talajba helyezett rozettával van föltüntetve.

A baloldali kápolna azon a helyen épült, a hol a szent kereszt állott. Ez a keresztfölemelés kápolnája. Az a hely, a hol a keresztet fölláallították, a nyílt oltár alatt van. Ezüsttel van befoglalva s számos lámpával kivilágítva. A két lator keresztjének helye egy-egy fekete, kerek kővel van megjelölve. Az Üdvözítő és a ballator keresztje közt látható az a mély sziklahasadék, mely Krisztus halálakor keletkezett.

A falpillér mellett, mely a két kápolnát elválasztja, áll egy kis oltár a fájdalmas Istenanya tiszteletére, ki itt állott a kereszt alatt s a kit haldokló Fia a szeretett tanítványnak ajánlott.

A Kálváriára való haladás közben a körmenet az egyházi himnuszt, «Vexilla regis prodeunt» énekeli. A keresztreszögezés oltáránál a pap imádkozza az antiphonát:

«Átvevék tehát Jézust és kivezeték. Ki a keresztet hordozván magának, kiméne azon helyre, mely agykoponya helyének mondatik, zsidóul pedig Golgotának, a hol megfeszíték őt.

V. Itt lyuggatták át kezeimet és lábaimat.

R. És megszámlálták minden csontomat.

Urunk Jézus Krisztus, az élő Isten Fia, ki a hatodik órában a világ megváltására fölmentél a Kálvária-hegyre és véredet ontottad bűneink bocsá-

natára; kérünk téged alázattal, engedd meg nekünk, hogy halálunk után örömmel beléphessünk a paradicsom kapuján; a ki élsz és uralkodol mindörökön örökké. Amen».

A keresztfölemelés oltáránál énekelnek egy himnuszt. Utána következik az antiphona: «Vala pedig mintegy hat óra és sötétség lőn az egész földön kilencz óráig; és a nap elsötétedék és a templom kárpitja középen kettéhasada és Jézus nagy szóval kiáltván, mondá: Atyám! a te kezeidbe ajánlom az én lelkemet; és ezt mondván, meghala ezen a helyen.

Ű. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged.

Ű. Mivel szent kereszted által megváltottad a világot.

Kérünk téged Urunk, tekints le népedre, melyért a mi Urunk Jézus Krisztus nem vonakodott magát ellenségeinek kezébe adni és *itt* a keresztfeszítés gyötrelmeit elszenvedni; a ki veled él és uralkodik mindörökön örökké. Amen».

A proccesszió lejön a Kálváriáról s ennek tövében tiszteli azt a követ, melyen az Ur holttestét arimathei József és Nikodémus bebalzsamozták. Azután a szentsir felé fordul. Ez egy felséges kupola alatt áll, melyet tizenhat magas pillér tart és kápolnává van átalakítva.

Bejárata a keleti oldalon van. Ha az ember a keskeny ajtón belép, mindjárt az angyal-kápolnába jut, melynek falai márvánnyal vannak burkolva. A középen van az a kő, melyen az angyal ült, a ki a jámbor asszonyoknak a föltámadást hirdette.

A kővel szemben van egy másik, igen alacsony és szűk ajtó. Ez egy két méter hosszú és két méter széles fényözönben úszó térre vezet. Jobbra félmagasan a szikla táblaalakban ki van vájva. Ez a hely a szentsir és a táblaalaku lapon pihent Jézus teste.

A szentsirnál is énekelnek egy szép himnuszt. Utána antiphona: «Az angyal *itt* mondá az asszonyoknak: Ne féljetek, a názárethi Jézust keresitek, föltámadt, nincs itt, ime a hely, a hova tették őt. Alleluja.

Ű. Az Ur föltámadt e sirból. Alleluja.

Ű. A ki értünk a kereszten függött. Alleluja.

Isten, ki *itt* egyszülött Fiad dicsőséges föltámadása által a világnak az üdvösség eszközét szerzed, a halált legyőzted és mennyországot megnyitottad: segíts minket kívánságaink teljesítésében, melyeket nekünk sugalmaztál; ugyanazon a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen».

A szentsirtól a körmenet visszatér kiinduló helyére, a megjelenés kápolnájába, miután a szentsir közelében levő Magdolna oltárnál rövid ajtatósságot végzett.

A megjelenés kápolnájában énekelik a Lorettói litániát. Az imák közül, melyek ehhez vannak füzve, foglaljon itt helyet az Egyház imádsága a Szentföld megszabadításáért: és a Terra Sancta körmenetének leírása be van fejezve:

«Isten, ki mindent a te csodálatos gondviselésed szerint rendezesz, kérünk téged alázattal, szabadítsd ki e földet, melyet egyszülött Fiad tulajdon vérével megszentelt, minden ellenséges kézből, hogy a keresztény vallásban a te nevedet szolgálja; ugyanazon a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen».

Az Oltáriszentség vértanuja.

IGAZÁN sajtóságos, hogy Egyházunk legrégebb s annak idején leghűségesebb leányának, a francia katholicizmusnak oly sok dicsőség mellett is mennyi szomorú korszakot kellett megélnie. A ki kissé bepillantott a francia forradalom történetébe s figyelemmel kíséri a francia katholicizmus mostani helyzetét, annak fölösleges e tény megértésére a többi gyászos korszakra is rámutatnunk.

Szomorú idők jártak Franciaországban akkor is, mikor a hugenották garázdálkodtak: pusztították a katólikus templomokat, a hol csak tehették; szétrombolták az oltárokat, darabokra tördelték a szobrokat. Kiváló előszeregettel igyekeztek kezeik közé keríteni a Legszentebbet, hogy aztán szörnyű módra meggyalázzák.

1562-ben, *junius 17-én* egy csapat hugenotta karddal, baltával és ásókkal fölfegyverkezve, a ferenczrendiek valognei kolostorára tört. Mikor a szerzetesek az elvadult tömeget közeledni látták, iziben elmenekültek, jól tudván, hogy különben a halál vár rájuk. Csak egy rendlár s maradt ott, névleg Cervoisier Vilmos, ki akkor harmincöt éves volt. Ő először is a keresztény szemében a legdrágábbat akarta megmenteni. A templomba ment tehát, kinyitotta a szentségházat s kivette a ciboriumot. De ebben a pillanatban sikerült a hugenottáknak a templomajtót betörni. Ott látták a papot a ciboriummal s rögtön átlátták, hogy gyűlöletük legfőbb tárgyát akarja előlük megmenteni. A gondolat sebességével fölnyitja a hős szerzetes a ciboriumot és magához veszi a szent ostyákat s ezáltal a legborzasztóbb meggyaláztatástól menti meg azokat. Mellette teremnek a dühöngők, számtalan ütés és szurás éri őt és így áldozta föl vérének és életének. Azért, ki előbb ugyenezte tette őérette.

Erre széttördelték a szörnyetegek az oltárokat és képeket és fölgyújtották a templomot s a kolostort.

A zavaros idők elmúltával visszatértek szent Ferencz fiai; rendbehozták ismét mindent s eltemették a vértanút. A nép legott tisztelni kezdte Cervoisier Vilmost — s csodás eredményekkel.

Jól tudta e hithős, hogy a hugenották csak az ostya alakját zúzhatják

porrá, magát az Üdvözítőnek megdicsőült és lényegi állapotban jelenlevő testét pedig a szentségi leplen át tulajdonkép nem illethetik tiszteletlenséggel; ő azonban annyira szerette Krisztust, hogy távol akart tartani minden meggyalázást, illetlenséget a gonosz emberek részéről.

Az Oltáriszentség apostolai.

ASZAK öt évvel ezelőtt, 1900-ban folyt le az a kedves történet, melyet itt fölleleveníteni szándékozom. Egy fiatal hollandi kálvinista egyetemi hallgató korában vesztette el azt a kevés hitet, mi gyermekkorában ragadt rá. Egy alkalommal üzleti ügyekben Lüttichbe érkezett. Ott időzése alatt elkísérte barátját egy kath. templomba, a hol épen kezdetét vette az ünnepélyes istentisztelet. Első eset volt rá, hogy katolikus istentiszteleten vett részt. A szabatos korális ének, a buskomor, kenetes ima, a szentáldozat a maga drámai szertartásaival és szent titkaival megragadták a protestáns ifjút és szokatlan gyönyörűséggel töltötték el bensejét. Az istentisztelet végeztével elment a plébániára s megvallotta a papnak, hogy ő szabadgondolkodó létére is a katolikus vallást olyan szépnek, olyan észszerűnek tartja.

— Hát még milyen szépnek és gyönyörűnek találná a hit titkait akkor, ha alaposan ismerné azokat — válaszolt a plébános.

— Szivemnek legfőbb kívánsága ez — viszonzá a kálvinista ifju. — Vajjon ki vállalkoznék arra, hogy jól kioktasson?

Minthogy hosszabb ideig amugy is Lüttichben kellett tartózkodnia, a püspöki titkár lett megbizva a konvertita vallásoktatásával. Láthatólag működött az isteni kegyelem és a tudnivágyó szabadgondolkozó oly nagy előhaladást tett, hogy *junius 9-ére* már ki lehetett tűzni hitvallástételének és szentáldozásának napját.

Volt a fiatal embernek egy unokahuga, a kit gyöngéden szeretett. Tudósította elhatározásáról s meghívta, hogy megjelenésével fokozza örömet amaz egész életére emlékezetes napon. Arra is célzott a levélben, hogy ő is követhetné példáját.

S mily szerencse! Megjött a válasz, hogy ő maga az előző évben épen *junius 9-én* titokban áttért és azon naptól fogva szüntelen imádkozott szeretett bátyja megtéréseért; szentáldozásait is e célra ajánlotta föl. Levelét e szavakkal fejezte be: «Igen, veled együtt akarok *junius 9-én* a szentáldozáshoz járulni».

A fiatal emberből buzgó katolikus lett. Midőn a kettős áttérés kitudódott, volt is mit hallgatniok, elviselniök családjuk körében; szinte türhetetlenné vált helyzetük. Az unokanővér elment tehát Lüttichbe, a hol később

«az engesztelés nővérei» (Soeurs Réparatrices) szerzetes társulatba lépett. «Oly sokat és nagyot értem el — ugymond ő — hogy viszonzásul mindent föl kell áldoznom.»

Bátyja, az egykori szabadgondolkodó ugyanigy okoskodott. Rómába ment, pappá lett s mint ilyen a legméltóságosabb Oltáriszentség valódi apostola gyanánt működik.

Az augsburgi «piros ostya».

AUGSBURG ősrégi püspöki városa a középkorban a hunok és magyarok betörése által, a reformáció idejében pedig az ágostai hitvallás s az augsburgi vallásbéke által jutott világtörténelmi nevezetességre. De ugyancsak a középkorban még hiresebbé lett a Szentkereszt-templomában őrizett «csodás ostya» s az ott végbement szentségi csodák következtében.

Mindennek emlékezete a mai napig fönmaradt. A «csodás ostyát» naponkint kiteszik az oltárra, drágakövektől ragyogó szentségtartóban. *Május 11-étől 18-áig* pedig évenként ünnepélyes nyolczadot tartanak. Ilyenkor a német birodalom minden tájáról sereglenek a hivek a «csodás ostya» tiszteletére. Nagyszerű szentségi körmenettel nyitják meg a nyolcznapos ünnepségeket. Hasonló pompát fejtenek ki ekkor, mint az urnapi körmenetben szokásos.

Ámde honnan veszi kezdetét ez a bucsujárás a «csodás ostyához».

Vissza kell pillantanunk az 1194 körüli időkre. A keresztes hadjáratok kora volt ez. Egész Európa az evangéliumi tanokra tért ekkor s boldogok voltak a népek és nemzetek Péter hajójában. III. Incze, a nagy pápa uralkodása alatt Jézus Egyháza hatalmának és tekintélyének tetőpontjára emelkedett. Szellemi óriásokat látunk feltűnni: az angyali tudóst, Aquinói szent Tamást; a két rendalapítót, szent Domonkost és szent Ferenczet. Ezeken kívül a tudomány fáklyájának sok lobogtatója, mindmegannyian az élet-szentségnek mintaképei, voltak hivatva arra, hogy a szeráfi szeretet tűzével föl-villanyozzák az elhidegült világot, hogy minden körben-rétegben a hit melegét s a tevékeny szeretet lángjait éleszsziék. De ugyancsak ebben az időben nagy viták is folytak az Eucharisztia körül: a toursi Berengar, a petrobrusianusok, albigiaiak, henricianusok tévtanai keletkeztek, szintugy Tanchelin is téves tanokat hirdetett az Oltáriszentségről. — Ebbe a korba esik a mi történetünk.

Augsburgban a Szentkereszt templomában 1194-ben egy nő járult az Ur asztalához. Vajjon tudatlanságból, babonás jámborságból, vagy pokoli gonoszságból történt-e, nem lehet tudni, — elég az hozzá, a nő kivette szá-

jából a szent ostyát és viaszba* burkolva hazavitte és öt évig őrizte így házában. Lelkiismereti furdalás következtében végre fölkereste gyóntatóját, Berthold nevű papot, ki akkor a szentkereszti kanonokok prépostja volt s megvallotta neki tettét. Egyuttal átadta neki a viaszkot, melybe a szent ostyát rejtette. A prépost a többi pap jelenlétében kivette az ostyát és csodácsolója — testszinűnek és husszinűnek tünt föl az. Berthold prépost rögtön a főpásztorhoz sietett; Udalskalk püspök szent csodálkozással szemlélte e rendkívüli jelenséget; s meg volt győződve róla, hogy itt csoda történt, még pedig szerfölött ritka alakban.

A püspök megparancsolta, hogy a «csodás ostyát» ünnepi körmenetben hozzák a székesegyházba. Ott épen Keresztelő szent János nyolczadát kezdték meg. Az egész nyolczad alatt ki volt téve a «csodálatos ostya». Átlátszó kristály-edénybe foglalták a viaszburkolattal együtt. S a mint így ki volt állítva, a nép egyszerre csak azt veszi észre, hogy az ostya annyira megdagad, hogy maga-magától leválasztotta a viaszburkot. Álmélkodtak ezen újabb csoda láttára és szent örömmel imádták Azt, ki a kenyér szine alatt jelen lévén, a csodát művelte.

Ezen megmagyarázhatatlan előzmények után a püspök az ostyát ismét visszavitte a Szentkereszt templomába, a hol ma is őrzik. A «csodás ostya» emlékezetére az egész egyházmegyében ünnep lőn elrendelve. Hat-száz évig gondozták még a kanonokok (canonici regulares) ezen páratlanul álló szentélyt.

1199 óta a Szentkereszt templomában szakadatlanul dicsőítik a legméltóságosabb Oltáriszentséget, főleg prédikációkban s fényes istentisztelettel. Képzeltük, hogy erre nemcsak az augsburgi egyházmegyében, hanem messze annak határain túl is mekkora lendületet vett a legméltóságosabb Oltáriszentség tisztelete s e tisztelet a hit és szeretet mily dus gyümölcseit termette.

Az augsburgi «csodás ostyá»-hoz fűződő csodás gyógyulásoknak, imameghallgatásoknak, megtéréseknek se szere se száma. Barbarossa Frigyes császár beteges fia a «csodás ostya» elé zarándokolt, s bizalomteljes imában esedezett fölépüléseért. Ugy is lett. Felgyógyulása után a magasabb körökben terjesztette a «csodás ostya» tiszteletét. Midőn 1400-ban Ellerbachi Burkhard püspöksége alatt döghalál pusztított Augsburgban, a város minden utcáján végighordozták a «csodás ostyát» és a pestis megszűnt.

* A középkor folyamán az Oltáriszentség körüli visszaélések és profanizációk közt találjuk azt is, hogy konzekrált ostyára tettek szert s azt méhkaptárba rejtették, azon hiszemben, hogy ennek következtében majd több mézet fognak nyerni. Ily esetről tesznek említést pl. Heisterbachi Caesar (Dialog. IX. 9.), továbbá Petrus Venerabilis (Migne 189. p. 851.) s még többen. — Lehet, hogy a mi esetünk indítóoka is ide lyukad ki. Valószínűvé teszi ezt azon körülmény, hogy itt viasz is szerepel.

Számtalan zarándoklat fordult meg ott: papok és világiak, egyházi és világi méltóságok, sőt fejedelmek mutatták be az augsburgi «piros ostya» előtt hitük hódolatát. A «csodás ostya» kiváló tisztelői voltak többi közt: Schauenberg Péter bíboros püspök és Aquilejai Márk, apostoli követ és bíboros.

Végre elérkezett az az idő, mikor Zollern III. Frigyes volt Augsburg püspöke. Nagy és hatalmas volt a hit és áldás folyama, mely a Szentkereszt templomából, a «piros ostya» tabernakulumából áradt szét mindenfelé. Évszázadokon keresztül porba hullottak, imádkoztak és fohászokdáltak a «csodás ostya» előtt. De más idő, új áramlat következett. Mindinkább alánnyatlott a tisztelet és kegyelet a «csodás ostya» iránt.

Jött a sekélyes renaissance a maga hitetlenségével. Pusztító zivatar gyanánt huzódott el a renaissance dédelgetett gyermeke, a reformáció, Egyházunk fája fölött. Sok hervadozó levelet és üszkös ágat elsöpört, de nem egy zöldelő hajtást is magával ragadott.

Augsburgban is akadtak papok, kik a «piros ostya» ellen prédikáltak. P. Institoris, szent Domonkos rendjéből, ki már 1495-ben Velenczében néhány papnak a legméltóságosabb Oltáriszentségre vonatkozó tévedései ellen szóval és tollal küzdött, Augsburgban is föllépett a szószékre és sorra czáfolta a «piros ostya» ellenében fölhozott támadásokat. Előbb a Szentkereszt templomában, majd a székesegyházban szónokolt, de beszédeire annyian tódultak, hogy utóvégre is kénytelen volt az ugynevezett «Frauenhof»-on tartani szónoklatait. Oly hatást keltettek szónoklatai, hogy a régi hit újból feléledt. Az erfurti és ingolstadt-i egyetemek is alapos tanulmány tárgyává tették a dolgot s komoly megfontolás után e kedvező nyilatkozatot tették: «Nem foroghat fenn kétség a felől, hogy a csodás ostyában Istent kell imádnunk».

Az isteni Gondviselés különös segítsége folytán megőriztetett a «csodás ostya»; noha a reformáció testvérharcaiban és a harminczéves háboru idején többször kellett vele biztos helyre menekülni.

Több pápa, pápai követ és bíboros, I. Miksa, II. és III. Ferdinánd, I. Lipót császárok térdeltek ott a «csodás ostya» előtt.

Újból támadásoknak volt kitéve és vizsgálatoknak alávetve a «csodás ostya» 1740-ben és 1747-ben. A francia forradalom alatt a káptalan fölött oszlatva, a kolostor épülete pedig kaszárnyává alakitva.

Az 1879-iki támadások csak fölujításai voltak a József püspök alatt még inkább üzött támadásoknak. Újabb érvük csak az volt, hogy VI. Pius pápa, mikor 1782-ben négy napig tartózkodott Augsburgban, nem kereste a «csodás ostyát». Ebből azonban nem lehet még fegyvert kovácsolni, hogy Krisztus jelenlétét a szent ostyában megdöntsük. Nem azért jött a pápa a városba, s nem is volt arra ideje, hogy e kérdést végleg tisztázza;

ámde három évvel később ugyanazon pápa teljes bucsut engedélyezett május 11-ére s a «csodás ostya» nyolczadára.

Egész sereg megdönthetetlen ténynyel rendelkezik az Egyház, melyek mind a csoda valódiságáról tanuskodnak s ép azért a hitnek indítóokai: Ott van: Udalskalk püspök és kortársainak — papok és világiak egyaránt — sértetlen okmánya a szent ostya csodás elváltozásáról; Augsburg valamennyi püspökének egybehangzó nyilatkozata a «csodás ostya» javára; olyannyi magas állásu egyházi férfiunak tanubizonysága a századok folyamán; a templomnak a pápák és püspökök által engedélyezett bucsuk; a katolikus tudománynak alapos fejtegetése a titokzatos átváltozásról; a katolikus nép nagy és állandó hite; e hitnek jutalmazása számtalan imameghallgatás, megtérés, csodás gyógyulás stb. alakjában.

Hiábavaló itt minden erőlködés: a hitnek titkait, eucharisztikus csodákat nem lehet fermészetes uton magyarázni. Reiners* után: *Till Kálmán.*

A szándék.

NAGYON fontos, hogy a gyermekeket, kik szelesek s hajlandók arra, hogy mindent felületesen, hanyagul és rendetlenül végezzenek, pl. imáikat, munkáikat és tanulmányaikat megtanítsuk, hogy nem csekélység, a mit az embernek engedelmességből kell megtennie s hogy minden kicsi dolog például egy oldalnak pontos lemásolása, sőt még egy varrótű fölemelése által is, ha azt kellő buzgalommal és Isten iránt való szeretetből tesszük, a mennyországot megérdemelheljük! Figyelmeztessük őket arra, hogy a mit a szülők kívánnak, azt maga Isten kívánja, hogy sokkal inkább javukra szolgál engedelmeskedni, mintha templomot építenének, vagy egy embert a haláltól megmentenének, mert ezt nem követeli tőlük senki... Különben legjobb tanítás mindig a tett, az élő példa, azért ismételjük, hogy az anyák magukat föltétlenül szenteljék meg, hogy gyermekeiknek a jóban jó tanítóik legyenek. Mert a gyermekek, még a legkisebbek is, gyakran sokkal élesebb megfigyelők, mint a felnőttek gondolják s gyakran évek sora után derül ki valami egész véletlenül, a miből látni lehet, mily pontosak voltak ítéleteikben s hogy mily finoman ítélték meg pl. a szülők bánásmódját az öregszülőkkel szemben, a mindennapi élet kicsi vonásaiból s hogy gyakran mily nagy hatással volt ez rájuk később — áldásukra — vagy átkukra!

* Ad. Reiners: Die vornehmsten historisch beglaubigten *Wunder der hl. Eucharistie* von der Apostelzeit bis zum XX. Jahrhundert. 1. Bändchen. Kenpen a. Rh. 1904; S. 19.

Az isteni Gondviselés utai.

AZ ORATORIANUSOK avignon-i kolostorában — így közlik megbízható lapok — élt néhány évvel ezelőtt Allard superior, egy szentéletű ember. Volt neki egy jó barátja, névleg Saze, a kit gyakran föl szokott keresni. Ennek irt egy alkalommal a böjti idő elején, hogy a farsang három utolsó napját nála fogja tölteni. Miután a levelet lezárta, átadta a kolostor kapusának azzal a megbizással, hogy azt a czimzethez juttassa. A kapus azonban «Saze» helyett «Suze»-t olvasott és a levelet egy más urhoz küldte, a kinek tényleg Suze volt a neve s nagyon kicsapongó életmódot folytatott. Ez a gazdag Suze éppen egyik falusi kastélyában volt, a hol sok városi ember jött össze, kik a farsang utolsó napját nála akarták tölteni. A különöncz átadta neki a levelet. Fölbontotta és nem vette észre, hogy másnak van czimezve. A mint a tartalmát olvassa, elbámul, megfoghatatlannak találja: hogy akarja P. Allard a farsang utólját nála tölteni. Barátai nevettek zavarán, de ő egészen komoly, sőt szomorú lett. Midőn barátai látták, hogy komoly hangulatából nem tudják kihozni, magára hagyták, remélve, hogy másnapra bogarai — a hogy magukat kifejezték — már el fognak tűnni. Suze lefeküdt, de egész éjjel nem birt aludni. Lelkiismerete mindig hangosabban kezd szólni; fölkel, térdreborul és keservesen siratja bűneit; reggelre Suze egészen átváltozott. Elbocsátja barátait és P. Allardnak azon hiszemben, hogy ez lelkének megmentésére valóban neki irt, megköszöni levelét s kéri, hogy ne jöjjön hozzá, mert ő nem méltó e látogatásra; azonban megígéri, hogy a böjti szentidő végén őt magát fogja fölkeresni, hogy tökéletes életgyónást végezzen nála. Az egész böjti idő alatt Suze a legszigorubb vezeklést tartotta, éjjel-nappal siratta bűneit és erősen elhatározta, hogy a böjt végén általános gyónást fog végezni. Egy jámbor szerzetes értesült a változásról, mely Suzeval történt és meglátogatta őt. Suze eléje sietett és elbeszélte neki csodálatos megtérését. A szerzetes — isteni sugallatra — kezdte rábeszélni őt hogy gyónását ne halassza tovább. Suze ellenkezett, mert ő P. Allardnál akart gyónni; mivel azonban a szerzetes megmaradt intelme mellett, elhatározta, hogy azonnal meggyónik. Egész nap és egész éjjel készült rá s meggyónott a legmélyebb töredelemmel, miután már több mint harmincz éve, nem gyónott. Azután megható áhitattal járult a szent áldozáshoz és még sokáig elmélyedt a legméltóságosabb Oltáriszentség imáadásába. A szerzetes erre eltávozott, de alig érte el a kastély kapuját, midőn sietve visszahívták őt, mert Suze haldoklott. Valóban szélhüvés érte; nem tudott beszélni, de egészen eszméleténél volt; a béke és nyugalom, mely vonásaira rajzolódott, többet beszéltek, mint a szavak. A szerzetes még részesítette őt szent vallásunk vigaszaiban és a jámbor bűnbánó meghalt az igazak halálával és hátrahagyta az isteni irgalmasság csodálatraméltó példáját.

PRIMICIA

Elbeszélés.

Irtta: LUIS COLOMA, S. J.

Átdolgozta: TILL KÁLMÁN.

I.

NEM VAJMI ritka jelenség Andaluziában amolyan hirtelen kerekedő zivatar, melyik napderűben csak addig tart, míg a haragos pillantás a gyermekek arczán. Mihelyest a harag elpárolgott, a könnyek mögül mosoly tolu elő s midőn egy helyütt zápor zuhog a felhőkből, tulnan ragyogó napsugár s pompás szivárvány kandikál.

A babonás andaluz nép ilyenkor azt mondja: «Az ördög czivódik öreganyjával».

Az ilyen zivatar, a mily rövid, ép oly félelmetes is, mint minden az életben, mi a természetesnek határán áttörve, a szenvedélynek birodalmába szökel. Ily förgeteg adta ki erejét Z. városka fölött július 15-dikének éjjelén, a kármelhegyi Boldogasszony, a szegény-kórház Védőasszonya ünnepének előestéjén.

A vihar és eső eloltották a templom tornyában égő lámpa világát s nedvesen és ernyedten függtek alá a diszítésül alkalmazott zászlók és szalaglobogók. De még sem sikerült a zivatar hatalmának elnémitania a torony harangjait, melyek egy füst alatt a kórház Védőasszonyának ünnepét s az ugyanakkor tartandó primicziát hirdették a következő napra. A vihar olykor, mintegy belefáradva, fölhagyott tombolásával, a mennydörgés közbe-közbe elnémult, mintha a felhők ellenséges küzdőkként szétválának, hogy az újabb viadalra új erőt gyűjtsenek. Ekkor tisztán lehetett hallani a templom harangjának szavát, mely a vihart tulharsogva s dörgéstől nem tartva, nyugodtan cseng tovább, akár az ember szava, ki az igazságtól ihletve s az észtől támogatva, embertársa előtt zavartalanul s örömmel ujjongja: «Alleluja! Alleluja!»

Mélyvájásu ut mentén, mely jobbadán párhuzamosan halad a följobb elterülő városnegyedekkel, fekszik a kármelhegyi Boldogasszonyról nevezett szegény-kórház. Mintha minden pompát megvetne, büszkén fordítja hátát a spanyol főrendűek lakta várkastélynak, míg bejárata — fölötte e fölirat: «A szegények földi s a gazdagok égi üdveért!» — szegényes falak övezte térre nyílik. Mint valami fecskefészek csüngött rajta fehérre mázolt, emeletes házikó. Erkélye rácsozatát valami kuszónövény fonta körül; egyik-másik ága merészen kapaszkodott föl szint a tetőig s onnan leperdűlve a levegőben lógott; javában virágzott s kellemes illatával elárasztotta az egész hajlékot. Az erkély fölött a falon virágvasárnapi babérág volt égszinkék szalagokkal odakötözve. Mindennek következtében szinte előkelő külsőt öltött magára a házikó.

Itt lakott don Blas, a káplán, Mariquita nevű nővérevel s unokaöccsével, Pepitóval.

Amaz estén, melyen elbeszélésünk kezdődik, a szegényes házikó csak úgy ragyogott a tisztaságtól; bájos rend honolt benne. Szinte meglátszott mindenben, hogy valamely hűn szeretett, epedve várt személy fogadására készülnek a ház kedves lakói. S úgy is volt. Pepitót, szeretett unokaöccsüket várták, ki e két öregnek szeme előtt serdült fel, mint valami vig rózsabokor két komorabb cziprusnak árnyában. Erényes ifjává s mintapappá fejlődött az elhagyatott árvafiu, kinek gyermekded ártatlanságát rokonainak szeretete óvta meg. Pepito — e becéző néven szólították őt az öregek — épen a papi rendet kapta föl Cadizban s most eljövendő volt, hogy első szentmiséjét tartsa a kármelhegyi Boldogasszony templomában, hol nagybátyja káplánkodott.

Nagybátyja szegény szerzetes volt szent Ferencz-rendjéből, egyike amaz egyszerű embereknek, kiket a világ félig számalomból, félig megvetőleg Isten jámbor lelkének nevez s a kik tényleg oly tiszta életűek, hogy bátran Isten fiainak nevezhetők. Harmincz éven keresztül viselte fáradságos és szerény hivatalát ama buzgalommal, mely ikertestvére a felebaráti szeretetnek, ama kitartással, mely minden erényt csak fokoz, ama hallgatag önmegtagadással, a mit csak oly kevesen fognak föl — s mindez mégis jellemző vonása a bölcsnek, szentnek, vértanunak, de még a sokat rágalmazott spanyol pap-ságnak is.

Mindazonáltal don Blas nem volt valami nagy tudós; a latinból nem értett többet, mint a mi egy papnak mindennapi életében előfordul; több imát sem tudott, mint rendjéit. De mily elégedett volt lelke! mily nyugodt lelkiismerete! mily rendithetetlen egykedvűsége! mily odaadó szive! A legnagyobb foku felebaráti szeretet lángjaitól lobogott szive, akár csak védőszentje, szent Ferenczé, kit minden alkalommal segítségül hívott. S e szeretete minden fájdalomra vigaszt, minden bajra gyógyító irt tudott. E jólelkűségében annyira ment, hogy a pelikán módjára kész lett volna akár keblét megnyitni s tulajdon vérét nyujtani, ha nem volt mit mást adnia.

Mily fenkölt és mégis mily általán érthető volt ezen szegény öregnek életbölcselete, a ki csak Istent s felebarátját szerette s a ki a vallás eszméit, melyeknek hirdetője volt, a gyakorlati élet terén eme két szó jelentésében: «Mi atyánk!» váltotta valóra.

S ha sokan nevetséget üztek is a szegény szerzetesből, de senki sem tagadta meg tőle a tiszteletet és szeretetet, mert ő az erény amaz alázatos bölényének volt birtokában, melynek akaratlanul meggyőzően kell hatnia, s nélkül, hogy bárkit is megsértene; s nem bírta a tehetség ama gögös bölényét, mely erőszakosan lép föl s mások megalázásával náluk az irigység érzetét kelti föl.

Don Blas sok évig egyedül éldegélt, mignem egy napon küszöbét átlépte egy szegényesen öltözött nő, ki kis fiut vezetett kézen. A gyermek orczácskája a fekete sipka alól ugy mosolygott, a mint mosolyog az ártatlanság az előtte ismeretlen vész és csapás elébe. A nő Mariquita, a káplánnak testvére, s a gyermek fia volt mindkettőjük hugának, ki nemrégiben fiatalon mult ki s kinek ura teljesen elzüllött s aztán kereket oldott. Don Blas kitárta karjait a segítségért fohászkozó nővérnek s a szegény árvának, szivére ölelte őket s megosztotta velük lappadt pénztárczáját. S ekkor kezdett két lénynek élete folyása e szegényes védőszárnyak oltalma alatt legördülni: a nővére, az alkonyuló napnak szende nyugalmával s a gyermeké, a pirkadó hajnal sugárzó örömeivel.

S e szegényes állapotukban volt mégis egy különös titkuk, mely olykor elfojtotta Don Blas mosolyát s Mariquita zsörtölődését elnémitotta. Az utóbbi egy napon Centából régi czimére irt levelet kapott, melynek egész csomó keltezéssel ellátott boritéka elárulta, hogy a levél már a legkülönbözőbb helyeken fordult meg. A testvérek a káplánnak hivatalszobájába zárkóztak s három álló óráig maradtak ott. Don Blas halotthalványan jött ismét elő s nyolcz napig sem suhant mosoly vonásaira; donna Mariquita az egész héten kisirt szemekkel járt ide s tova.

Azon időtől fogva donna Mariquita minden évben, mihelyt a husvéti idő közelgett, durva szövetből néhány öltözet férfiruhát szabott, kiürítette kis takarékpénztárát, a melyben ezer nélkülözés árán gyűjtögetett csekélyke összeget, különböző csomag különleges szivart vásárolt rajta s mindezt batyuba kötötte s aztán bátyjának adta át. Ez erre kocsira ült s utra kelt Cadizba, hol 6–8 napig időzött. S mégis soha senki sem tudta, hová ment s mi volt utazásának célja.

— Hová is utazott a bácsi? — kérdezte Pepito donna Mariquitától a gyermekek természetes kíváncsiságával.

Az kimondhatatlan szeretettel és gyöngédséggel nézett a gyermekre, azután pedig a szokott élességgel felelte: — Elment a barátokat megoivasni, hogy lássa, nem hiányzik-e valaki.

Egyszer ugyanazon kérdést nagybátyjához intézte Pepito. Az a gyermekre szegezte tekintetét, melyből félelem, ijedtség s gyengédség vegyest sugárzott, majd szokatlan szigorral felelt:

«A gyermek, ha kíváncsi s ostoba,
Szeretteit mindig csak bosszantja.»

Pepito szontyorodva bujt nagynénjének szoknyája mögé s nem mert többé a titokzatos utazás felől kérdezősködni.

Donna Mariquita minden alkalommal félénk feszültséggel várta bátyjának visszatérését s megérkezésekor a kapuig elébe ment, kérdő pillantásokat vetve rá.

— Semmi, semmi, — viszonzá don Blas lehangoltan, — kemény, mint a szikla, ridegebb akár Centa falainál is!

Donna Mariquita elkezdett sirni s mindketten naphosszat időztek komoran s hallgatagon, a nélkül, hogy mosoly surrant volna vonásaikra...

Idővel az árva fiu — gyermeteg ártatlanságából mit sem veszítve — férfivá növekedett s nagybátyja közbenjárására a cadizi papnevelőben alapítványi helyet nyert el. Most mutatkozott csak igazából kiváló tehetsége, ernyedetlen szorgalma s jó magaviselete

Az érseknek kívánatára a papnevelőben bizonyos alkalommal nyilvános ünnepély volt készülőben. Pepito, mint az intézetnek kitünő tanulója, arra volt kijelölve, hogy a Szentháromságról szóló néhány tételt megvédjen. Don Blas öröme határtalan volt; s vonakodás nélkül készülődött az utazásra.

— Ugyan, hogy akarja ezt maga nyélbe ütni? — kérdezte donna Mariquita bátortalanul. Ő élemedett kora daczára is magázta bátyját, tiszteletből annak papi hivatala iránt. — Nincs egyetlen reálunk a házban, hogy a kocsit megfizethetnők.

Don Blas elkezdett hangosan kacagni s így szólt.

— Vajjon egy szegény koldus hogyan utaznék máskép, mint védőszentem, szent Ferencznek lován, melyiknek se nyereg, se takarmány nem kell?!

— Gyalog?! — rémüldözött donna Mariquita; — négy mértföldet gyalog és ezt hetven évvel a vállán!

— Négy mértföldet!... Négy millió mértföldre is elcsuszom térdeimen, hogy meghallgassam kedves fiunkat, ki egykor második aquinói Tamás lesz. Mariquita! — tette hozzá ünnepélyesen, mialatt egyik kezében különös kalapját, a másikban pedig a kefét tartotta, melylyel hasztalan igyekezett kopottas kalapját simára kefélni. — Mariquita! Jegyezd meg jól, a mit most mondok. Én nem fogom megérni, mert érzem közelegni végemet; hanem te még fiatal vagy (Mariquita azon nyáron lett hatvanöt éves) s meglásd... a gyermek még valaha püspöksüveget fog hordani.

— A takarékpénztárban kell még husz reálnak lennie — jegyezte meg Mariquita félősen.

A káplánnak vonásai fölé árnyék huzódott s vállvonogatva mormogta:

— Hallgass, gyerek, az Isten szerelmére, hallgass! Az a pénz szent...

Szent Péter trónjáért sem cserélte volna be don Blas a széket, melylyel a papnevelő igazgatója az emelvényen, az érsek közelében megkinálta. Váltakozva sirt és nevetett és az egykedvű kifejezést, mit jóságos arcza közelében mutatott, eltörölte mindamaz érzelem, melyek képesek a szívet megindítani. Olykor tulelégedetten köröskörül jártatta tekintetét, mintha az egész társaságnak tudtára akarná adni: De hát épenséggel nem világos nekik előtt, hogy én vagyok ezen fiunak nagybátyja?

Az előadásnak végeztével az intézetbeliek mind átkarolták Pepitót és szerencsét kívántak neki. Maga az érsek is nyájas szavakat intézett hozzá és sajátkezüleg átadta neki aquinói szent Tamás egyik művének szépkötésű példányát. Don Blas könyöke segítségével utat tört magának a sokaságon keresztül, mondván:

— Helyet, uraim, helyet, ő az én unokaöcsém! Fiam, szeretett fiam! — így szólt s hevesen átkarolta a növendékpapot. — S a szegény Mariquita, ő nem hallhatott téged... de várj, várj, majd elmondom neki!

S ezen szavaknál sirt a jó öreg, mint valami gyermek; de hirtelen átvillant agyán az a gondolat, hogy a siker folytán a szerény ifju netán elkapatja magát, miért is komoly tekintettel, egyik kezét a fiunak fejére s a másikat annak kezébe téve, hozzáfűzte:

— Nagyon jól van, Pepito! Ugy beszéltél, mint az irás. Ám gondold meg, hogy a fő is egykor a földben rothad!

S ismét elkezdett sirni és nevetni és szivélyesen átölelte unokaöcscsét.

Don Blas hintón hajtatott vissza a faluba; a papnevelő igazgatója erőszakolta azt rá, minden szabadkozása ellenére is. Magával vitte az unokaöcsce védte latin tételeknek több nyomtatott példányát. Utközben fölolvasta azokat a kocsisnak, ki természetesen egy fiaszót sem értett az egészből.

Alig érkezett haza, a tételeknek egy példányát már is Mariquitának adta át, míg a többi magának tartotta fönn és tüstént íróasztalán helyezte el azokat.

— Mariquita, ezt nem lehet elbeszélni, ezt látnod kellett volna — mondta, miközben gyorsan előkerített egy findzsában kis adag reszelt foghagymát; ebből állott bizony sovány vacsorája. — Szent Ferencz, légy segítségemre, ily fiatal legény, alig husz éves s máris Escote- s Juarez- és Aquinói Tamással éri föl! Valóban, a fiut ezüstbe kellene foglalni s ereklyeszekrénybe helyezni! Mily gyakorlottság a kiejtésben, micsoda feleletek és a latinság, Mariquita, a latinság! Ha már én magam se értem!

— Igen, ilyes valami nem lesz egyhamar — hagyta helyben donna Mariquita, kövér-könyecseppeket hullatva.

— Cadiz egész előkelősége ott volt, sőt, mint valami ereklyét, kézről-kézre adták s e mellett a szegény kópé oly alázatos volt, akár védőszentem, szent Ferencz; még szemét sem emelte föl! Angyal ő, Mariquita, igazán angyal!

— Valóságos szent!

— De ha akadályokat gördítenek utjába, tud ám az elevenére tapintani a dolognak. Volt ott egy öreg, akadékoskodó legényke, ravasz, mint a róka, ki mindig ellenvetéseket tett.

— Miért támasztott nehézségeket? — kiáltott föl meghökkenve az öreg. — Az nyilván valami vén zsidó volt!

— Dehogy is, nővérem, egy kanonok volt.

— Hát akkor irigységből történt.

— Nem, nem, ő félig komolyan, félig pajkosan vetett föl kételyeket, hogy lássa, szilárdan ül-e a nyeregben.

— De az én fiainak csak igazat adtak mindig?

— Hát persze! Ki is hozhatná zavarba a fiut? Helyén van biz az esze és mindennél, a mit csak mond, fején találja a szöveget. Mariquita, jegyezd meg magadnak, a mit most mondok: mihelyt a fiu egyszer első miséjét mondta, mindjárt plébánosnak teszik meg valamelyik falura.

— Legalább is kanonoknak! — bizonykodott donna Mariquita.

Don Blas hangos hahotára fakadt.

— Akkor csak fogj hozzá s varrj neki mindig más meg más papi ruhát. Mert, ha a dolog ezen lépésben halad előre, ugy karácsonyra már érsekké, a nagyhéten már pápává, pünkösdre pedig már a jó Istenné teszed őt.

S elmésségétől elragadtatva, újra nevetni kezdett.

— Ah, ha szegény anyja ezt megérhette volna! — szakadt föl a sóhaj Mariquita kebléből.

Mint derült égről a villám, ugy tűnt el az örvendező arczkifejezés don Blas vonásairól. Mély sóhajtással fölemelte szemeit, majd lehajtotta fejét, összekulcsolta kezeit, mondván:

— Szegény, szeretett Annánk! — s erre egy Pater nostert (Miatyánkot) imádkozott s ezen szavakkal fejezte be imádságát: Requiescat in pace! (Nyugodjék békében!)

— Amen — mondta rá donna Mariquita, könnyeit kötényének szegélyével szárítva.

Alig ért hálókamrájába, egy olajlámpa világításánál az unokaöcscsétől védelmezett hat tételt elejétől végig olvasta donna Mariquita.

— Egy szótagot sem értek belőle — mondta magában — de valóban jónak kell lennie, mert a Szentháromságról és az érsek urról szól — és Pepito írta.

És a jó öreg betanulta a hat tételt és minden este, miután imáinak hosszú sorozatát elvégezte, ájtatosan fölmondta azokat. S a lelki szegények hitboldogságával, kiknek Isten országát igéri Krisztus, hozzáfűzte ezen szavakat: «Kis Pepitomért, hogy az Ur adjon neki szerencsét s áldást és őt minden gonosztól megóvja!»

(Folytatjuk.)

~ VEGYESEK ~

«Egy új oltáriszentségi kereszteshadjárat» cím alatt olvassuk a kiváló olasz folyóiratban, a legméltóságosabb Oltáriszentség tisztelői számára szerkesztett «L'aurora nel secolo del Sacramento»-ban a következő tudósítást Piacenzáról: Körülbelül egy évvel ezelőtt alapította meg szent Euphemia bazilikájában a tevékeny plébános buzgósága a leggyengédebb kortól a 14 éves korig terjedő gyermekekből álló társulatot «A legméltóságosabb Oltáriszentség apródai» cím alatt. Ezek egy új, szentségi kereszteshadjáratot akarnak megindítani s a mint reméljük, hangos echót fognak találni számos, Jézust a legméltóságosabb Oltáriszentségben szerető kebelben. A szabályzat szerint a társulat célja: mindkét nemű gyermekeket a szentségi Üdvözítő köré csoportosítani ártatlanságuk megőrzésére, a családok, az állam és az Egyház békéjének előmozdítására. A belépésre való fölszólítás hangos visszhangot talált az ifju szivekben és számuk már 450-re szökött.

Folyó év január 5-én, az ujév első csütörtökén tartották az apródok szentségimádásukat s a jövőben szintén a hónap minden első csütörtökén fogják megtartani. Valóban megható volt e kis szentségimádókat látni. Képviselve voltak ott minden koru gyermekek és nyakukban a legméltóságosabb Oltáriszentség érmével, tekintetüket a tabernakulum ajtajára irányozták, miközben tiszta szivükből ájtatos imák szállottak föl a szentségi Üdvözítőhöz. Egész nap váltogatták föl egymást az apródok s különösen estefelé nagy gyermekereg gyűlt egybe a legszentebb Szentség körül. A végső ünnepies áldás előtt volt az összes apródok közös felavatása a legszentebb titokra s az örömtől áthatott lelkész néhány megható szavat intézett Jézus ezen új szerelmeseihez.

A gondolat: a gyermekeket a legméltóságosabb Oltáriszentség tiszteletére nevelni, valóban nagyszerű s buzdítanunk kell különösen azokat, a kik nemsokára az első szentáldozáshoz járulnak, hogy nagyon buzgó, jámbor és tiszta tabernakulum-örök legyenek.

***

A milánói szent Rókus-templomban január 12-én **szentségtörő lopást** követtek el s úgy a monstranciát, mint a ciboriumot a szent ostyával együtt elrabolták. Az ottani városrész összes lakóit föllázította ez az istentelenség és a lelkészi hivatal mindjárt vasárnapra, január 15-ére engesztelő-ünnepet rendezett, melyről az «Osservatore Cattolico»-ból a következőket vesszük: Megszámlálhatatlan tömegben hullámozott a nép szent Rókus kis templomába, hogy résztvegyen az engesztelés cselekvényeiben és a szentségi Üdvözítő szeretetében a csütörtöki szentségtörésért. Nagyon épületes

volt az általános áldozás, melyben az oratoriumi gyermekek is résztvettek. A szent Eustorgiusról nevezett prépost mondotta a nagymisét, mialatt a főplébános, mons. Balconi, hatásos prédikációt tartott. Délután fél öt óra körül nagyszerű körmenet vonult föl a közeli utcákban, melyen számos pap, egyházi egyesületek zászlóikkal s több mint 2000 személy vett részt. Az egész ünnepség záradékát képezte a legméltóságosabb Oltáriszentséggel adott áldás, mely alatt a hívő nép épületes magaviseletével érthetően tanúságot tett hitéről és szeretetéről a legszentebb Szentségben levő Jézus iránt.

***

Az oltáriszentségi mozgalom Dél-Amerikában is kezd mindig mélyebben gyökeret verni. November havában ülésezett első ízben egy egész héten át Santiagóban, Chile fővárosában, egy eucharisztikus kongresszus, melyen a püspökök, papok, miniszterek, követek és minden rangú hívők nagy ügybuzgósággal vettek részt. Gyakoroljanak a tárgyalások maradandó hatást az ottani katolikusok hitéletére!

***

Szerencsés tévedés. Az élet rendesen apró-cseprő eseményekből van összetéve. A felületes, vagy épen a hitetlenségtől meghomályosodott lélek semmit sem lát azokban, de a hívő ember mindenütt ott látja a gondviselő Isten jóságos kezének nyomát.

Valaki megbetegedett künn a tanyákon. Kocsit fogadtak, hogy azon kihozzák a papot. Minthogy azonban a szomszéd tanyán is volt egy beteg, ki szintén pap után kívánczozott, meghagyták a kocsisnak, hogy a kijövő lelkiatya két szent Ostyát hozzon magával.

— Ugyan, legyen szives megmondani a plébános urnak — mondja az első tanyához tartozó asszony — hogy két Szentséget hozzon magával, mert két beteg van.

— Hát még mit nem? — morgott magában a durva ember. — Azt hiszik, hogy majd tanyáról-tanyára hurczolom azt a papot?

Ezzel közibe vágott a két lónak és gyorsan elhajtattott.

Azokon a félreeső alföldi tanyákon nagy esemény a pap megjelenése és sokan összefutnak azon házhoz, a melyiknél megjelenik. Ebben az esetben is hire ment, hogy kijön a pap. A többi között meghallotta azt egy súlyos beteg is és sirva mondta, miért nem tudta ő azt előbb, hogy a kocsistól megüzente volna, hogy az ő számára is hozzon Szentséget a pap.

Azzal vigasztalták a szegényt, hogy hiába mondta volna annak a pogány embernek, mert az még egy másikhoz sem akarja elvinni a papot. Vékony vigasztalás. Nem is nyugtatta meg a szegény beteget.

Megjött a pap. Ellátván az első beteget, azt kérdi a jelenlevőktől, hogy merre van a másik két beteg.

A jelenlevők összenéznek. Miért kérdezősködik a pap *még két* beteg után, holott ők összesen csak két betegről szóltak a fuvarosnak, de a ki a másiktól hallani sem akart. Hogyan hozott a pap *három* Szentséget, mikor ők csak *kettőről* beszéltek és a harmadik beteg csak a fuvaros eltávozása után jelentkezett? Mig ezeken így töprenkedve gondolnak, megszólal a fuvaros.

— A hibás én vagyok. Én azzal a szándékkal mentem el, hogy csak egy beteghez hívom a papot, de mikor a plébános ur azt kérdezte, hogy hány beteg van, én nem tudom miért, de *hármát* mondtam. Tehát én vagyok a hibás. Tegyenek velem, a mit akarnak, de már nem tehetek róla. A hibás csak én vagyok.

— No ez szerencsés tévedés — szólt az egyik asszony — hiszen épen *három* betegünk van.

Jelentéktelen szürke történet ez a világ szemében. Hát még ez is valami? Érdeemes ilyenről beszélni, vagy épen ezt megírni?...

Igaz, ha ez esetben a fuvaros lelketlensége folytán csak egy Szentséget hozott is volna magával a pap, azért mind a három beteget elláthatta volna vele, ha azt három felé töri — de ha a pap nem kérdi, hány a beteg és a fuvaros önkénytelenül nem téved, ugy valószínű, hogy az egy Szentséggel csak az egyik beteget áldoztatja meg, mert a tanyaiak nem tudván azt, hogy egy szent Ostyával több beteget is meg lehet áldoztatni, a papnak nem szólnak a másik két betegről és így azok ellátatlanul maradnak, pedig közülök az egyik néhány óra múlva *az örökkévalóságba* költözött.

Nem tévedésből mondott a fuvaros *hármát*, hanem tudtán kívül a gondviselő Isten kezében eszközül szolgált. Nincs véletlen.

(Reménységünk.)

Erzsébet örökimádási-templom.

Templomunk már javában épül, de még mindig igen nagy összeg

vár fedezésre. Ezért a templom-egyesület az alábbi fölhívással gyűjtőiveket küldött szét, melyekre ezuttal is fölhívjuk a figyelmet.

GYÜJTŐ-IV

az Erzsébet-örökimádás templom céljaira.

Hét esztendeje immár, hogy felejtethetlen Erzsébet királynénk gyilkos törétől találva eltávozott szerettei köréből, gyászt és pótolhatatlan ürt hagyva maga után. A nagy nemzeti szerencsétlenségtől megdöbbsent Ma-

gyarország, fölocsudva a mélységes fájdalomból, azonnal tudatára ébredt kötelességének, hogy a magyar nép anyjának emlékét meg kell örökíteni. S érezte, hogy nem elég, ha a felejt-hetetlen nagyasszony márványba vésett képe ott áll téreinken, hanem szent vallásunk erejével kívánta megörökíteni az áldott királyné emlékét a lelkekben. Ez a fölfogás vetette föl az Erzsébet királyné emlékére emelendő örökimádás templomának gondolatát. A nagy büntett kiengesztelésének vágya sürgette, hogy a magyar fővárosban emelkedjék egy szentély, hol az isteni szeretet legnagyobb műve, az Oltáriszentség, állandóan imádásra van kitéve, s hol a kenyérszin alá rejtőző Üdvözítő zsámolya előtt szünet nélkül az imádás tömjénfüstje száll a magasba, megdicsőítést kérve az elköltözött nagy királynénak, boldogságot árva nemzétének.

A hit és hazafias érzés által kívánt nagy mű alapjai le vannak téve, s az megvalósulásához közeledik. De jóllehet a magyar nemzet buzgósága s egyes nagy lelkek fejedelmi bőkezősége nagy összeget bocsátott a szent cél rendelkezésére, mégiskörül-belül fél millió korona hiányzik még ahhoz, hogy a nagy művet befejezni lehessen.

E hiányzó összeg előteremtését kéri a templom építését vezető bizottság a magyar társadalomtól. Meg vagyunk győződve, hogy a szent törekvést méltányolni s pártfogolni fogja minden hive egyházának, minden hű gyermeke hazájának.

S állni fog a nagy mű, hirdetve e kor gyermekeinek hithűségét és háladatosságát.

E gyűjtőiveket a kézhezvételtől számított egy hónap alatt kérjük vissza az Erzsébet-örökimádási templomegyesület czimére (Budapest, IV., Központi papnevelő), a gyűjtött pénzeket pedig ugyanoda, vagy a Magyar Ált. Hitelbank czimére kérjük.

A szentségi Jézus kegyelmé s drága királynénk emléke lebegjen fölöttünk és serkentsen bennünket áldozatkészségre!

Budapesten 1905. május hava.

Örgróf Pallavicini Edéné, Gróf Wenckheim Frigyesné. Gróf Zichy Nándor, ifj. gróf Zichy János elnökök.

*

Az örökimádási templomra adakoztak újabban:

Gr. Hugonnay Béla 159 k 83 f, gyűjtése Isten dicsőségére 4 k, Smelovszky Emma 22 k, Mátyás Róza 2 k, Terkosits Emma 1 k, Wegl Etelka 3 k, s még többen összesen 42 korona. Meghalt Pajor Mária emlékére Bátyay Zsigmond 40 k, Wohlgeschaffen kisasszony arany- és ezüst-törmeléket, Hirsch Anna 10 k, Laubné urnő által Fallenbüchl 1 k, özv. Haszman Józsefné 1 k, Lieb Ferenczné 1 k, ifj. Lenz Ferenczné 2 k, Gebhard Józsefné 1 k, Krnizky Mariska 1 k, Kuncz Lajosné 1 k, Kocsisné urnő által Kaminek Istvánné 2 k, Árpási Istvánné 2 k, Hacher Istvánné 2 k, Kocsis Ferenczné 2 k, Schmidt Jánosné 6 k, Csonotos Anna 1 k, Karpfer Teréz 10 k, Thoman Erzse 10 k, M. Karolin Kassa 4 k, T. E. 1 k, özv. Brauch Károlyné 2 k, Budai Dezső 6 k, Szalma Péterné 4 k, Krčmarž Irma 10 k.

Oltáregyesületi ügyek.

A budapesti központi Oltáregyesület választmánya május 15-én tartotta rendes havi ülését *örgróf Pallavicini Edéné* elnöklete alatt. *Kánter Károly* igazgató mindenekelőtt megemlékezik az egyesület fáradhatatlan alelnökének, *Kiss Aladárné* urnőnek, névünnepeéről, ki mennyei védőjének, szent Gizellának példáját követve annyit tesz az Ur Jézus dicsőségére. A választmány lelkesedéssel ünnepli a buzgó alelnököt. Szomorú kötelességet teljesít ezután a választmány, midőn dr. Csajka Ernő elhunytáról emlékezik meg, mely fájdalmas esemény fölött érzett gyászát jegyzőkönyvben örökíti meg. Jelenti igazgató, hogy az egyesületi ház bérletét november 1-re fölmondta, mivel akkorra elfoglalhatjuk az Oltáregyesület saját új házát. A házbér fedezésére *Özv. Rudnyánszky Ferenczné* és *Tömöry Károlyné* urnők egyenkint 200 koronával járultak, amiért az egyesület hálás köszönetét fejezi ki. Végül tárgyalatott azon kérdés, milyen lesz az egyesület viszonya a Mária Reparatrix-renddel szemben az új házban, s azon megállapodás

történt, hogy az intézkedés és felügyelet joga az anyáknál lesz.

*

Szentségimádás a váczi székesegyházban. Az április hóban megtartott oltáregyleti szentségimádás szép ünnepélyességgel folyt le a székesegyházban. Szombat délután nagy számmal keresték föl a hivek a gyóntatószékeket. *A megyés püspök négy órán át fáradozott, hogy hiveit a szentgyónás által az Ur méltó imáadására előkészítse.* Másnap reggel már fél hat órakor ismét a gyóntatószékben ült, ő végezte a szentmisét, mely után megáldoztatta a hiveket. A déli ájtatosságon jelen volt a papság élén a megyés főpásztor. Az öt órai közös imaórát ezren és ezren végezték. Elimádkozták a VI. órát gregorián dallamban énekelt litániával és énekekkel élénkitve. Este hat órakor *Brazlóvszky Sándor* hitoktató folytatta nagybójtai beszédsorozatát, a befejező litániát pedig *Galcsek György dr.* oltáregyesületi igazgató végezte.

*

A kalocsai Oltáregyesület miként a központi is, igen megérzi az intencziók ügyében kiadott pápai rendeletet. Ezen segíteni óhajtván a káptalani helynök, *Mayer Béla* ő méltósága, lelkes szavakkal fordul a papsághoz, hogy az egyesületet jövőben is támogassa s az intencziókra vonatkozólag is intézkedik.

A jövőben — így ír körlevelében — következő módon kell eljárni: az Oltáregylet igazgatója a főegyház-megyei hivatal útján az esperesi kerületeknek — mint eddig tette —

iveket oszt ki, melyekre, a ki szivén hordja az ügyet, följegyzí, mikor és mennyi misét hajlandó elvégezni az egyesület javára. Miután az előjegyzéseket tartalmazó ivenk a főegyház-megyei hivatalhoz beérkeztek, ugyanazon hivatal kinek-kinek a jelentkezők közül annyi miseintencziót fog küldeni, a mennyinek elvégzését magára vállalta, a megfelelő stipendiummal együtt. Melynek vétele után a jóltevő pap a misepénzt hamarosan az egyesület igazgatójának küldi.

Nyilvánvaló tehát, hogy ez új eljárási mód következtében semmi újabb teher nem szakad a jótevőkre, mint hogy a kapott misepénzt postulatványon az egyesület igazgatójának kell küldeniök. A teher tényleg oly csekély, hogy e miatt valóban nem kell aggódni, hogy a ftdő klerus kegyes bőkezősége csökkenni fog. Bizva bizunk tehát, hogy a kik évenként 1300—1350 misepénzt adományoztak az egyesületnek, megfontolva a fönnebb említett nagy lelki előnyöket, ezután sem fognak szünni bőkezűséggel az egyesület céljait és a szentségi Jézus dicsőségét előmozdítani.

*

A pápai Oltáregyesület 1903—1904. évi működéséről szóló jelentésben lélekemelő buzgalomról számol be Kriszt Jenő plébános, igazgató. A tagok buzgósága a jelentés szerint nagy elismerést érdemel. Restauráltak egy templomot, fölállítottak egy oltárt, lelkigyakorlatot tartottak s az egyesület céljaira 1500 koronánál többet áldoztak. A jövőre kitüzött

tervek valóban nagyszabásuak; adja hozzá a szentségi Jézus kegyelmét.

*

Az Oltáregyesület rendes tagjaitól 1904 december és 1905 január hóban befolyt díjak:

Özv. Marschan Jánosné terjesztőnő által Chélard Hippolitné 2 k, Hilbert Károlyné 4 k, Müller Antal 4 k, összesen 10 kor. Gervay Luiza terjesztő urnő által Goda Ferenczné 2 k, Áldásy Antalné 4 k, Schmidt Josefa 2 k, özv. Tabermann Gusztávné 5 k, özv. Lubinszky Györgyné 2 k, Kakucsy Györgyné 4 k, összesen 19 kor. Özv. Erdélyi Teréz terjesztő urnő által Sajtos Gizella 40 f, Árpás Magdolna 40 f, Nyisó Marcella 40 f, Tóth Rozália 40 f, Tóth Viktória 40 f, Nagy Mária 40 f, Vizi Erzsébet 40 f, Vimmer Károly és neje 2—2 k, özv. Erdélyi Józsefné 2 k, Erdélyi R. Nagy J.-né 2 k., ifj. Vimmer Józsefné 1 k, Bartalos Jánosné 1 k, Hitzlberger Ilka 2 k, Bakó Ferenczné 50 f, Bakó Mária 50 f, Úrge Antalné 40 f, Dénes Ferencz 1 k, Nagy Jánosné 40 f, összesen 17 k. 60 f. Özv. Major. Ferenczné terjesztőnő által 14 k. 22 f, Fényffy Vilma 1 k, Szabó János 2 k, Kiss János 2 k. özv. Horváth Józsefné 3 k, Gyurkóczi Éva 2 k, Manik Ágostonné 4 k, Balogh Zsófia 1 k, Gazder Józsefné 1 k, Pap Julia 2 k, Mallér Mária 2 k, dr. Erős Gyuláné 2 k, Johancsik Katalin 2 k, Gregorits János 2 k, Gregorits Jánosné 2 k, Búdai Dezső 2 k, Tauffer Emilné 1 k, Éberling Józsefné urnő terjesztő által Konkolyné 4 k, Hladikné 2 k, Hetzerné 2 k, dr. Herald Ferenczné 4 k, Tomor Róza 4 k, Sára Irma 1 k, Juhász Mari 1 k, Greger Anna 40 f, Krumperger 24 f, Locher 24 f, Parizek Teréz 1 k, Felsmanné 2 k, Egyén Jolán 2 k, Skajnek Katalin 2 k, Kuzmann Anna

2 k, Balyák Károly 2 k, Tihanyi Laura 2 k, Imre Róza 2 k, Éberling József 2 k, Éberling Jenő 2 k, Éberling Irén 2 k, Éberling Józsefné 4 k, Forcher Adolf 4 k, Bockelbergné 4 k, özv. Magvassy Mihályné 2 k, Böde Mari 40 f, Gericz Juli 40 f, Kocsis Teréz 1 k, dr. Párdányi Emil 4 k, összesen 59 k 68 f. Özv. Lafrankó Jánosné urnő terjesztő által Waigand Ferenczné 10 k, Retter Gyuláné 2 k, Moran Antónia 2 k, összesen 14 k, Berkes Kálmánné 10 k, gróf Csáky Evelina 2 k, Czinger Mihályné 1 k, Czinger Mihály 1 k, Bohne Frigyesné 24 f, Lengyel Katalin 2 k, B. Burányi Róza 2 k, Molnár Erzsébet 4 k, Szalma Péterné 3 k, Tauffer Emilné 2 k, Kommer Berta 1 k, Balog Mihály 24 f, Békési Zsuzsanna 24 f, Grittner Albertné 2 k, Mészáros Tiborné 2 k, Szócs Emma 30 f, Cserne Károlyné 1 k, Gergely Vilma 2 k, Miczka Jánosné 2 k, Miczka Mária 2 k, Szabó Mária 1 k, Gosztonyi Kálmánné 12 k, Kákóczki Jánosné 24 f, Kákóczki Ilonka 24 f, Kákóczki Erzsébet 24 f, Pete Imréné 1 k, Bauer Lajosné 50 f, Kecskeméthy Albertné 50 f.

Az Oltáregyesület elhunyt tagjai.

Az Oltáregyesület elhunyt tagjai
1905-ben :

Brunner Magdolna Német-Czernya, Hegedüs Szitkay Anna N.-Kikinda, Hohn Erzsébet, Hans Borbála, Hartmann Erzsébet Uj-Arad, Klajó Jánosné, Kroli

Katalin, özv. Kotász Józsefné Budapest, Szász Ilona, Sveda Mária Békés-Csaba, Szecsó Mária Bocs, Ulrich Katalin Budapest, Vretyenkár Zsuzsanna B.-Csaba, Varga Katalin Vámos-Mikola, Várady Károlyné Budapest, Zága Istvánné Szeged.

★

Imádkozzunk egyesületünk elhunyt tagjaiért, hogy az Ur Jézus, ki a földön kenyér színében volt reményük, a mennyi dicsőségben színről-szinre látható fenségében legyen örök boldogságuk.

Szerkesztő : Dr. Glattfelder Gyula.

JUSTH BÉLA KÁRPITOS-MESTER ÉS DISZITÓ. ==

A budapesti közp. Oltáregyesület szállítója.
Budapesten, VII., Rottenbiller-utca 6/a.

Elvállal magánlakások, egyesületi- és körhelyiségek teljes berendezését, továbbá elfogad és pontosan teljesít minden e szaknába vágó javításokat. ==

HERGZEG ZSIGMOND ELSŐ MAGYAR JÁTEKÁRU ÉS VII., Munkás-utca 6. sz. SZENT CZIKKEK ÖNTODÉJE. ☉

Szent Antal-, Mária- és Krisztus-szobrok, valamint Szent Antal-szobrocskák pléhtokban való gyártása.

GRÜNBERGER IGNÁCZ

Király-utca 4. szám.

Vesz a legmagasabb áron régiségeket, arany, ezüsttárgyakat, szőnyeget és képeket; magas egyházi ajánlatokat felmutathat. ==

Összes hátralékos előfizetőinket kérjük, hogy kötelezettségüknek minél előbb eleget tenni sziveskedjenek.

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET
KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

Előfizetési ára

Egész évre csak 2 kor. 60 fill.

Félévre csak 1 kor 40 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A ki kér, kap mutatványszámot ingyen.

WALSER-VARGA-féle

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYVE

gyönyörű teljes kiadásban (30 óra), Akantisz V. számos színezett művészi rajzaival és képekkel, megjelent és kapható. És pedig:

I. Számos színes rajzokkal (körülbelül 130 képpel):

a) füzve 2 kor. 60 fill., b) vászonkötés, vörösvágás 3 kor.

II. Finomabb papíron, színes rajzokkal (körülbelül 130 képpel):

a) füzve 3 kor., b) vászonkötés, vörösvágás 3 kor. 40 fill., c) bőrkötés, vörösvágás 5 kor., d) bőrkötés, aranyvágás 6 kor., e) finomabb borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 8 kor.

III. Igen finom papíron, számos finoman színezett rajzokkal (összesen körülbelül 130):

a) finom bőrkötés, aranyvágás 7 kor., b) finom borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 9 és 11 kor., c) ugyanez a legfinomabb bőrbe kötve, a legfinomabb aranyozással, oxidált ezüstkapocscsal 20 kor.

IV. Ugyanez a könyv öreg betűkkel (Arany Korona nagyságban):

a) jó minőségű papíron, háromszáznál több szép képpel, vászonkötésben, tokkal 6 korona, b) tartós bőrkötés, aranyvágással 7 kor.

V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz:

A mennyivel terjedelmesebb ez a teljes kiadás (30 óra van benne), az külön is kapható.

Ára a 14 uj órának vászonkötésben 1 korona 20 fillér.

Az uj teljes kiadás megrendelhető:

VARGA MIHÁLY plébánosnál Csongrád-Csanyon.

*Egyházi ruhák
és fehérneműek.*

*Egyházi és egyleti
zászlók. Műhimzés.*

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntette: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégebb
egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállítója

BUDAPEST, IV. kerület, Váci-utca 15. szám alatt.

Alapított 1863-ik évben.

Elismert megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

*Tűzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-
egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.*

Szentszobrokat, esillárokat, ciborium és kelyheket, Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstranciák, stáció-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javítását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készítem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kívánatra bérmentve küldök.

